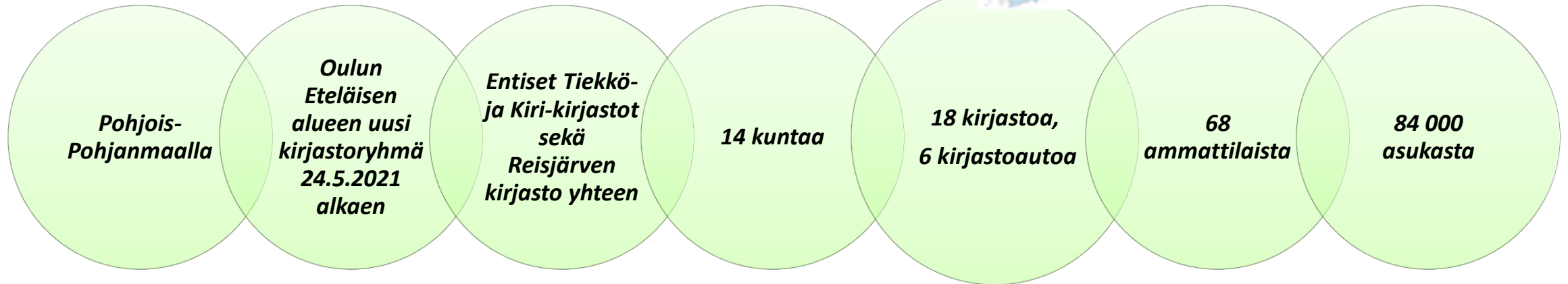

Joki-kirjastot ja maksut

Joki-kirjastot?

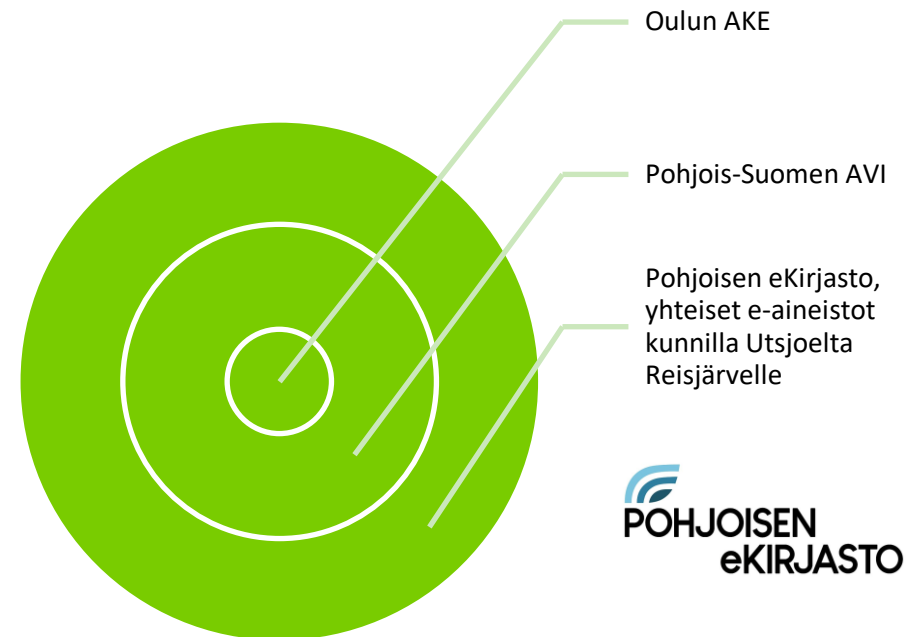

Alavieska
Haapavesi
Haapajärvi
Pyhäjärvi,
Kalajoki
Kärsämäki
Merijärvi
Nivala
Oulainen,
Pyhäjärvi
Pyhäntä
Reisjärvi
Sievi
Ylivieska

Joki-kirjastojen Historiaa

Yhteistyötä tehty pitkään Oulun Eteläisellä alueella, yhdistämishanke 2019-2020

Yhteistyön periaatteet

Yhteinen aineistotietokanta ja asiakasrekisteri

Yhteinen Finna-verkkokirjasto

Oma hallinto jokaisella

Yhteistyösopimus

Johtoryhmä pyrkii päättämään yksimielisesti. Tarvittaessa äänestetään, yksi ääni / kunta.

Tavoitteena alusta asti yhteiset käytösäännöt ja maksut, tasavertaiset palvelut koko alueelle

Käytösäännöt ja maksut

- Kompromissi hiottiin Teams-palavereissa koronavuonna 2020
- Myöhästymismaksut pois!

Lähtötilanne

- Kiri-kirjastoissa ei myöhästymismaksuja, mutta muistutusmaksut perittiin.
- Tiekkö-kirjastoissa myöhästymis- ja muistutusmaksut + noutamattoman varauksen maksu
- Reisjärvellä ei mitään maksuja

Sääntö	Hinta
Ensimmäinen kirjastokortti	0 €
Uusittava kirjastokortti	1 €
Muistutukset, laskut ja perintä:	
1. muistutus 1 vk eräpäivästä	2 €
2. muistutus 3 vk eräpäivästä	2 €
3. muistutus 5 vk eräpäivästä	2 €
Lasku 7 vk eräpäivästä	Kuntakohtainen laskutuslisä ja perintäkulut.
Varatun aineiston muistutusmaksu heti eräpäivän jälkeen.	0 €
Pikalainan muistutusmaksu heti eräpäivän jälkeen.	2 €
Lainauskieltoraja	15 €
Laskutetusta aineistosta seuraa lainauskielto.	
Eräpäivämuistutus sähköpostiin	0 €
Varaaminen:	
Varausmaksu Joki-kirjastojen aineistosta	0 €
Noutamatta jäänyt varaus	1 € (maksua ei peritä lasten- ja nuortenosastojen aineistosta)
Nouto-aika 7 vrk (kirjastoautoissa kirjastokohtaisesti). Ei rajoitusta varausten enimmäismäärälle.	
Kaukolainaus:	
Kaukolainaus asiakkaille	0 € + lähettävän kirjaston mahdollinen lasku n. 5–10 €
Kaukolainat toiselle kirjastolle	0 €
Laina-ajat:	
Kirjat, äänikirjat	4 viikkoa
Nopeakiertoiset, lehdet, tallenteet, pelit	2 viikkoa
Pikalaina	1 viikko
Esineiden laina-ajat kirjastokohtaisesti	
Kirjastoautoissa laina-ajat kirjastokohtaisesti	
Uusimiskerrat	5 kertaa
Aineiston lainarajoitukset:	
Kirjat, lehdet	100 kpl
Äänitteet	25 kpl
Videotallenteet	10 kpl
Pelit	5 kpl

Miksi ei maksuja?

Kirjastolaki

Maksuista kertyy pieni puro, ei merkitystä kirjasto talouteen

Rahan pyöritys työllistää

Ei verkkomaksamista, kaikilla ei edes korttimaksua, työlästä myös asiakkaille

Imagoarvo: haluttiin profiloitua asiakasystävällisinä kirjastoina

”

Yleisen kirjaston omien aineistojen käyttö, lainaus ja varaaminen sekä ohjaus ja neuvonta on maksutonta.

Kunta voi periä myöhässä palautetuista aineistoista, varatun aineiston noutamatta jättämisestä ja muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista yleisen kirjaston suoritteista kohtuullisen, enintään suoritteen tuottamisesta kunnalle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää vastaavan maksun.

Vastaväitteitä

Kukaan ei enää
välitä eräpäivistä,
jos ei ole maksuja

Päättäjät eivät
tykkää, jos
kirjaston
budjetissa ei ole
tuloja

”

**Tavara ei
kierrä, ellei
sakkoja!**

Maailmalta uutta tietoa

Yhdysvalloissa monet isot kirjastot luopuvat maksuista
Ruotsissa harkitaan, Suomessakin keskustellaan

- Ovatko kirjaston myöhästymismaksut vanhentunut ja tehoton keino aineistokierron nopeuttamiseen?
- Kirjastolain hengen ja maksuttoman kirjaston periaatteiden vastaista?
- Laki sallii muistutusten kustannusten perimisen ja noutamattoman varauksen maksun.
- Asiakasnäkökulma: Maksun nimellä ei merkitystä, asiakkaalle maksut ovat "sakkoja".

Joki-kirjastot eivät ole maksuttomia

- Muistutusmaksuksi 2 € / muistutus, kun myöhästymismaksut poistettiin
- Noutamattoman varauksen maksu 1 €

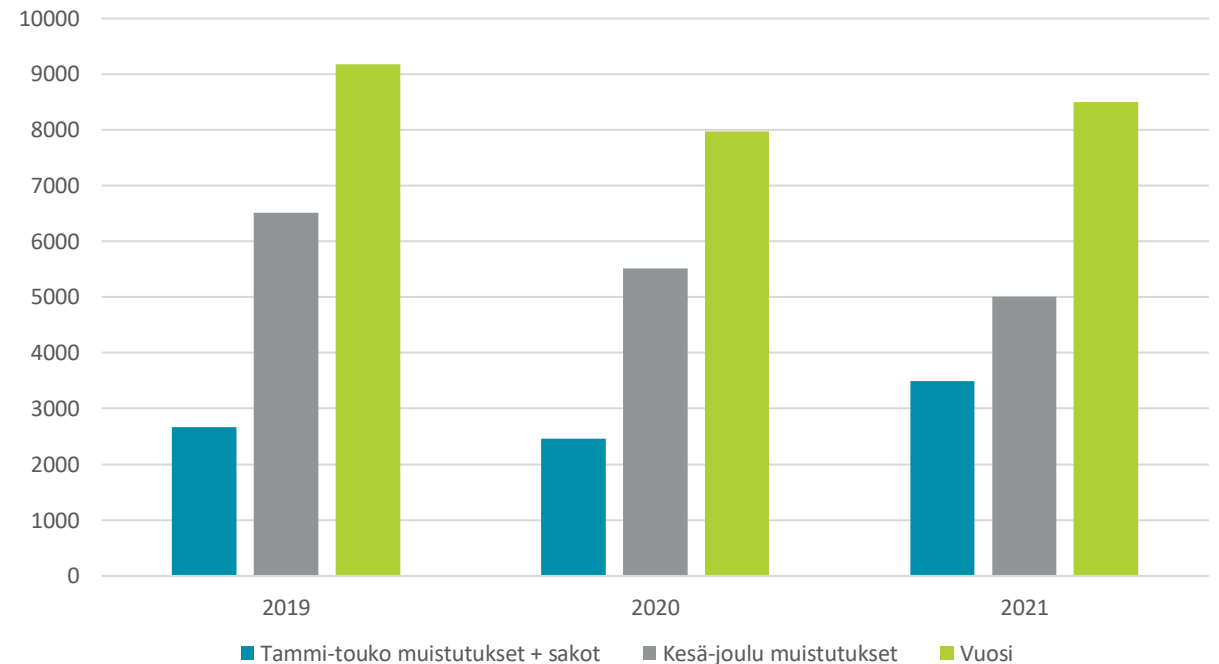
Perustelut

- Muistutusten lähettäminen ja varausten käsittely sekä kuljetus teettävät työtä ja aiheuttavat kuljetuskustannuksia.
- Uuden kirjastokimpan myötä hylly- ja seutuvaraukset lisääntyvät, turhaa työtä pyritään ennaltaehkäisemään.

Mitä tapahtui?

- Puolen vuoden kokemuksella ei juuri mitään.
- Reisjärvellä maksuja alkoi kertyä, muualla hienoista laskua, ei merkittävää.
- Asiakkaat eivät ole huomanneet mitään.
- Korona vaikuttaa, samoin vanhojen maksujen hännät.
- Päittäjissä maksujen poisto ei herättänyt intohimoja puoleen eikä toiseen. Ylivieskan budjetissa maksutuotot noin 1 % bruttomenoista.
- Tavara kiertää kuten ennenkin.
- Aina löytyy niitä, jotka eivät palauta.

Ylivieskan maksutuotot 2019-2021

Tulevaisuuden pohdintaa?

- Vähennetäänkö maksuja entisestään?
- Mitä tekee lainsäätäjä?
- Onko oikein, että kunnan peruspalvelua rahoitetaan asiakkailta perittävillä sanktioilla, vaikka palvelu on periaatteessa maksutonta?
- Käteisen rahan pyörittäminen tulevaisuudessa entistä hankalampaa ja kalliimpaa.
- Verkkomaksaminen maksaa myös. Jos pienelle kunnalle kertyy pieniä summia, verkkomaksamisen pyörittäminen ja kulut kohtuutonta?

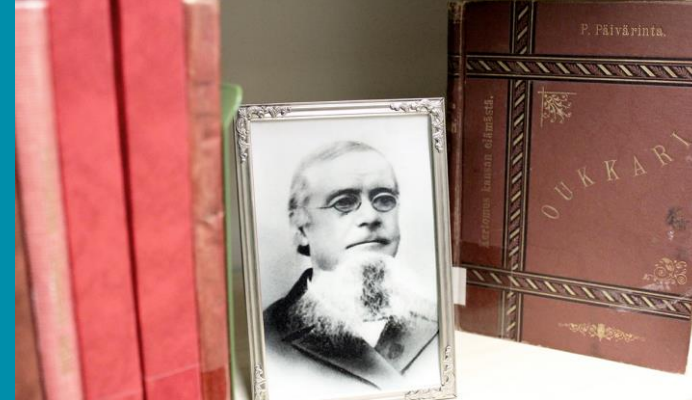
Muistin virkistystä kirjastojen alkutaipaleelta

Toiminnan turvaamiseksi määrättiin 1869, että jokaisen vihittävän pariskunnan piti maksaa lainakirjaston hyväksi 40 penniä.

Jokaiselta seurakuntaan tuotavalta muuttokirjalta piti maksaa lainakirjastolle 50 pennin avustus.

Vuosimaksuksi lainaajille määrättiin kantarahastoon panijoille 20 penniä ja panemattomille 40 penniä sekä vapaaehtoisia lahjoja otetaan vieläkin.

”

Vanhat ylivieskalaiset muistavat kuinka hautajaistilaisuuksissa kuljetettiin lainakirjaston fatia eli lautasta.

Lukkari Pietari Päivärinta kehotti valituin sanoin muistamaan lainakirjastoa.

Häätilaisuuksissa kuljetettiin morsiamen fatia ensiksi ja sen jälkeen kirjaston fatia. Kolehdin päätyttyä lukkari veisasi kiitosvirren

Näin muisteli A. Murto vuonna 1938 vuosikymmenten takaisia kirjaston rahoituskeinoja.

YLIVIESKA

kasvun ihmeitä

Tuulevi Borén

puh. 044-4294 278

tuulevi.boren@ylivieska.fi

28.1.2022